

GUIA D'APRENTATGE

INFERMERIA GERONTOLÒGICA

1. FITXA DESCRIPTIVA

CODI D'ASSIGNATURA:

G204 – Infermeria gerontològica

TITULACIÓ:

Grau en Infermeria

MATÈRIA:

Ciències de la Salut

TIPUS:

Formació obligatòria

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

Català i Castellà

ANY ACADÈMIC:

2025-2026

SEMESTRE:

Segon Curs

GRUP:

Matí 1 / Matí 2 / Tarda

2. PROFESSORAT

TITULAR DE L'ASSIGNATURA:

Ivette Fernández Gibert (ivette.fernandez@sjd.edu.es)

PROFESSORAT:

Pere Coca Alves (pere.coca@sjd.es)

Ingrid Gonzalez Moreno (ingrid.gonzalez@sjd.es)

3. PREREQUISITS

Aquesta assignatura no té prerequisits.

4. OBJECTIUS

Aquesta assignatura té per objectiu que els/les estudiants adquireixin i assumeixin les competències indispensables per donar una resposta professional a les necessitats de protecció de la salut i de prevenció de la malaltia de les persones grans en l'actual context d'una població cada vegada més envellida. Aprendre a proporcionar unes cures integrals i de qualitat a la persona gran, tenint en compte les seves necessitats fisiològiques, psicosocials, de desenvolupament, culturals i espirituals, amb el propòsit de mantenir la seva qualitat de vida i benestar, afavorint la seva autonomia i el seu rol social.

5. CRÈDITS

La dedicació de l'estudiant serà de 6 ECTS (150 hores) que es distribuiran de la següent forma:

- Presencial – 30%
- No presencial (Treball dirigit) – 35%
- No presencial (Treball autònom) – 35%

6. BLOCS TEMÀTICS I ORGANITZACIÓ DE CONTINGUTS

UNITAT TEMÀTICA 1: ENVELLIMENT POBLACIONAL

Tema 1.1. Demografia. Envel·liment poblacional

Tema 1.2. Rol i competències de la Infermera Gerontològica

Tema 1.3. Procés d'envel·liment/fisiologia de l'envel·liment

Tema 1.4. Canvis físics, psicològics i socials

Tema 1.5. Estratègies i foment envel·liment sa. Estereotips associats a l'envel·liment i l'estigma

UNITAT TEMÀTICA 2: SÍNDROMES GERIÀTRICS

Tema 2.1. Valoració geriàtrica integral (VGI)

Tema 2.2. Lesions Relacionades amb la Dependència

Tema 2.3. Síndromes geriàtrics

Tema 2.4. Síndromes geriàtrics: Immobilitat i incontinència

Tema 2.5. Síndromes geriàtrics: Inestabilitat i caigudes / Sarcopenia

Tema 2.6. Síndromes geriàtrics: Deteriorament cognitiu

Tema 2.7. Síndromes geriàtrics: Farmacologia

Tema 2.8. Síndromes geriàtrics: Rehabilitació

Tema 2.9. Síndromes geriàtrics: Disfàgia

Tema 2.10. Síndromes geriàtrics: Depressió e Insomni

UNITAT TEMÀTICA 3: FINAL DE VIDA I NIVELLS ASSISTENCIALS GERIÀTRICS

Tema 3.1. Abordatge de final de vida (I i II).

Tema 3.2. De la malaltia crònica a la fragilitat (I i II).

Tema 3.3. Nivell assistencials geriàtrics.

7. ENFOCAMENT METODOLÒGIC

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	% TEMPS PREVIST
PRESENCIAL (a l'aula)	Explicació i/o demostració de continguts que s'utilitzen per explicar els conceptes bàsics necessàries per a la comprensió de la matèria. Estudiar casos susceptibles de generar el mètode científic. Adquirir pràctica i criteri en l'avaluació d'un pacient geriàtric per a la pràctica de la infermeria basada en l'evidència.	Classe Plenària (Sessions Expositives per part del professor i/o alumne. Seminaris (Resolució d'exercicis i problemes, aprenentatge orientat a projectes i aprenentatge cooperatiu). Simulació Integrada (Aprenentatge cooperatiu i de simulació de resolució de casos i problemes).	30%
DIRIGIT (fora de l'aula)	Seguiment de l'estudiant, presencial i virtual, on es revisen les diferents activitats realitzades per detectar les habilitats apreses i les deficiències. S'orienta l'estudiant en la preparació d'activitats que realitzarà a l'aula de forma presencial.	Elaboració de treballs i projectes, tan de forma individual com grupal. Lectures, vídeos i recerca de dades orientades per a la preparació de seminaris, simulació, etc. Participació en el Fòrum de l'assignatura.	35%
AUTÒNOM (fora de l'aula)	Que l'estudiant sigui autònom de forma progressiva i adquireixi capacitat d'autocrítica per el treball autodidàctic.	Preparació de seminaris, lectures, recerques documentals consulta de bases de dades i anàlisi de publicacions científiques. Elaboració de projectes i resolució de casos.	35%

8. COMPETÈNCIES

BÀSIQUES

CB1. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre els coneixements en una àrea d'estudi que es basa en l'educació secundària general, i sovint es troba en un nivell que, mentre es basa en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements des de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB2. Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació de forma professional i posseir les habilitats que sovint es demostren a través de l'elaboració i defensa dels arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de recopilar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per fer judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caràcter social, científic o ètic

CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions tant a un públic de especialitzat com no especialitzat.

CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per dur a terme estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

GENERALS

CG1. Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

CG2. Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

CG3. Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

CG4. Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

CG6. Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).

ESPECÍFIQUES

CE2. 1. Pràctica professional, ètica i legal. 1.2. Pràctica ètica. 1.2.1. Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. 1.2.2. Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. 1.2.3. Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut.

CE4. Prestació i gestió de cures. 2.1. Prestació de cures. 2.1.1. Valoració 2.1.1.1 Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física, mental i aspectes soci culturals de la persona i grup. 2.1.1.2 Analitzar, interpretar i documentar les dades obtingudes CE5 - Prestació i gestió de cures. 2.1. Prestació de cures. 2.1.2. Planificació. 2.1.2.1 Establir prioritats per les cures en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.2.2 Identificar els resultats previstos i el temps per assolir-los en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.2.3 Revisar i documentar el pla de cures en col·laboració de la persona i grup. 2.1.2.4 Assegurar la continuïtat de les cures per assolir els objectius.

CE7. Prestació i gestió de cures. 2.1 prestació de cures. 2.1.4 Avaluació. 2.1.4.1 Avaluar els progressos realitzats per la consecució dels resultats previstos en col·laboració de la persona i grup. 2.1.4.2 Documentar i utilitzar els resultats de la avaluació per modificar el pla de cures.

CE9. Prestació i gestió de cures. 2.2. Gestió de cures. 2.2.1. Entorn segur. 2.2.1.1 Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i grup.

CE10. Prestació i gestió de cures. 2.2 Gestió de cures. 2.2.2 Pràctica Interdisciplinària. 2.2.2.1 Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per proporcionar cures infermeres integrals. 2.2.2.2 Facilitar la coordinació de les cures per al assoliment dels resultats de salut esperats.

CE11. Prestació i gestió de les cures. 2.2 Gestió de les cures. 2.2.3. Delegació i supervisió. 2.2.3.1 Dirigir, supervisar i avaluar les cures delegades per assegurar-se que s'efectuen de forma segura i efectiva. 2.2.3.2 Delegar a altres persones aspectes de les cures d'acord a la seva competència. **CE13 - Desenvolupament professional.** 3.1 Identificar la importància de la investigació per a l'assoliment dels objectius de salut de la persona i grups. 3.2 Utilitzar les millors evidències científiques disponibles, l'experiència infermera i el respecte pels valors i creences de la persona i grup, al proporcionar i avaluar les cures infermeres. 3.3 Donar suport i contribuir a la investigació en els cures infermeres i de salut en general.

CE16. Desenvolupament professional. 3.7 Utilitzar la pràctica reflexiva per identificar les pròpies capacitats i limitacions professionals i buscar el suport apropiat. 3.8 Aprofitar les oportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de salut.

9. RESULTATS D'APRENTATGE

REFERITS A CONEIXEMENTS

- Reconèixer la demografia actual envers a una població envellida.
- Conèixer els rols i les competències d'una infermera gerontològica.
- Conèixer les diferents etapes que formen part del procés d'envelliment.
- Conèixer els factors de risc que determinen els estats de salut i malaltia en el procés d'envelliment i les seves manifestacions.
- Identificar els canvis físics, psicològics i socials en relació amb el pacient geriàtric.
- Conèixer el concepte de síndromes geriàtrics i identificar-los en el pacient geriàtric. Identificar i conèixer la malaltia crònica i la fragilitat en pacients geriàtrics.
- Reconèixer el perfil d'un pacient geriàtric crònic complex (PCC/MACA).
- Prioritzar les actuacions a dur a terme en pacients geriàtrics al final de la vida.
- Conèixer els diferents nivells assistencials geriàtrics.

REFERITS A HABILITATS

- Adquirir habilitats per donar resposta a les necessitats d'un pacient geriàtric.
- Aplicar la valoració geriàtrica integral en pacients geriàtrics com a eina de valoració.
- Adquirir habilitats en l'ús d'escala de valoració geriàtrica.
- Adquirir habilitats per interpretar escales de valoració en l'àmbit de la salut geriàtrica.
- Explorar de manera eficaç i eficient els recursos que ofereix la cerca de bibliografia, a través de les bases de dades en ciències de la salut per donar resposta a necessitats d'un pacient geriàtric.
- Explorar amb destresa la informació i els recursos assistencials que ofereixen les diferents administracions de salut i els organismes internacionals professionals per donar resposta a les necessitats de pacients geriàtrics.

REFERITS A ACTITUDS, VALORS I NORMES

- Identificar els aspectes ètics i socials associats a la pràctica assistencial en pacients geriàtrics.
- Aplicar l'ètica professional i les normes legals com a elements bàsics respecte a l'atenció infermera en pacients geriàtrics.

10. AVALUACIÓ

SISTEMA D'AVAUACIÓ		% NOTA FINAL CONTÍNUA	% NOTA FINAL ÚNICA
BLOC 1. EXAMEN	Prova de coneixements	30%	30%
BLOC 2. SEMINARIS	Seminari 1. Lesions relacionades amb la dependència (15%) Seminari 2. Disfàgia (15%) Seminari 3. Abordatge final de vida (15%)	45%	45%
BLOC 3. ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	Activitat "Històries de Vida" (10%) Activitat "Valoració Geriàtrica Integral" (10%) Simulació (5%)	25%	35%

Els criteris d'avaluació són:

- Tant el *Bloc 1. Examen* com el *Bloc 2. Seminaris* han de estar aprovats (5/10) per obtenir la nota final d'assignatura i son recuperables, és a dir, els estudiants tenen dret a reavaluació d'un dels blocs o dels dos.
- El *Bloc 3. Activitats d'avaluació* no és recuperable, per tant l'estudiant no té dret a la reavaluació d'aquesta part de l'assignatura; si un estudiant suspèn l'assignatura degut a la nota del *Bloc 3* s'haurà de matricular de nou a la següent convocatòria.
- Les activitats d'avaluació amb NP sense causa extraordinària degudament justificada, s'avaluen amb la qualificació de 0 fent mitjana amb la resta de proves d'avaluació.
- Els treballs de seminari podran ser individuals i/o en equip, a criteri del/ de la professor/a. No s'admetrà l'entrega de tasques fora del termini establert ni entregues individuals (en cas de ser lliuraments d'equip). La presentació d'un justificant no eximeix aquesta condició, exceptuant aquells casos que es tracti d'una causa extraordinària*.
- La re-avaluació es podrà realitzar únicament quan l'estudiant s'hagi presentat a la prova d'avaluació de coneixements final de l'avaluació continuada en 1a convocatòria, en cas contrari, serà un NP i NO tindrà dret a la re-avaluació.
- La nota màxima de la re-avaluació (de cada bloc que es reavalua) és un 5 i serà la nota que farà mitjana. Es segueixen els mateixos criteris que en la 1a convocatòria: per poder fer mitjana ponderada a l'assignatura, cal haver obtingut una nota mínima de 5/10 en els blocs 1 i 2.
- NO re-avaluar algun dels blocs suspesos suposarà un NO PRESENTAT (NP) de nota final de l'assignatura.

SIMULACIÓ CLÍNICA

Les activitats de simulació son de caràcter obligatori el dia programat a la planificació, tant pels estudiants d'avaluació única com d'avaluació continua.

L'activitat pròpiament de simulació té caràcter formatiu i no avaluativa. No obstant, és important fer una preparació prèviament a l'assistència a aquesta. Cada període de simulació tindrà un activitat preparatòria que serà avaluativa i aquesta serà la nota final de la simulació. Aquells estudiants que no assisteixin a la simulació, tot i haver presentat l'activitat avaluativa prèvia i haver-la superat, obtindran un 0 de simulació.

La prova final de continguts inclourà preguntes dels punts treballats en tota l'activitat de simulació, entre d'altres.

11. REFERÈNCIES

REFERÈNCIES OBLIGATÒRIES

- Nuin C. Enfermería de la persona mayor. 1a ed. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, S.A.; 2011.
- Tabloski P.A. Enfermería gerontológica. 2a ed. Madrid: Pearson Educación, S.A.; 2010.
- IFSES Oposiciones Enfermería. 11a ed. Madrid: Instituto de Formación Sanitaria, S.L.; 2016.
- Martínez M.L, Chamorro e. Historia de la Enfermería. Evolución Histórica del Cuidado Enfermero. 3a ed. Barcelona: Elsevier España S.L.U.; 2011.
- Rodríguez S, Cárdenas M, Pacheco A.L, Ramírez M. una mirada fenomenológica del cuidado de enfermería. Enfermería Universitaria. 2014;11(4):145-53.
- Salgado A, González J.I, Alarcón M.T. Fundamentos prácticos de la asistencia al anciano. 1a ed. Barcelona: Masson, S.A.; 1996.
- Chárriez M. Historias de vida: Una metodología de investigación cualitativa. Revista Griot. 2012;5(1):50-67
- Vernet F. La historia de vida en la intervención gerontológica: instrumentos y método para la elaboración. GEROKOMOS. 2001;12(4):148-56
- Silva, Alejandrina, Recogiendo una Historia de Vida. Guía para una Entrevista. Fermentum. Revista Venezolana de Sociología y Antropología [Internet]. 2001;11(30):155-161. Recuperado de: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=70512127012>